

Jak správně citovat?

Příklady citací dle normy ČSN ISO 690

znojmo

městská knihovna

Obsah

1	Citace vs. parafráze vs. plagiát	4
2	Citace v soupisu literatury	5
2.1	Tištěné zdroje	5
2.1.1	Monografické publikace (= knihy, učebnice, skripta).....	5
2.1.2	Sborník	6
2.1.3	Příspěvek ve sborníku	6
2.1.4	Kapitola v knize	7
2.1.5	Periodikum (= časopisy, týdeníky, denní tisk).....	7
2.1.5.1	Citace periodika jako celku	7
2.1.5.2	Citace jednoho čísla.....	8
2.1.6	Článek v časopise	8
2.2	Elektronické zdroje	10
2.2.1	Monografické dokumenty, e-knihy	10
2.2.2	Kapitola v knize/příspěvek ve sborníku	10
2.2.3	E-časopis	11
2.2.3.1	Citace elektronického časopisu jako celku.....	11
2.2.3.2	Citace jednoho čísla.....	11
2.2.4	Článek v e-časopise	12
2.2.5	Webové stránky/webové sídlo/portál	12
2.2.6	Vedlejší webové stránky	13
2.2.7	Příspěvek na webu.....	14
2.2.7.1	Příspěvek na blogu	15
2.2.7.2	Heslo v online encyklopedii	15
2.2.7.3	Streamované video	16
2.3	Další informační zdroje.....	17
2.3.1	Hudebniny (notové zápisy, partitury).....	17
2.3.2	Audiovizuální dokumenty	17
2.3.3	Televizní a rozhlasová vysílání	18
2.3.3.1	Pořad v televizi nebo rozhlasu.....	18
2.3.3.2	Příspěvek v pořadu	19
2.3.4	Film	19
2.3.5	Díl seriálu	20
2.3.6	Grafická a výtvarná díla	20
2.3.6.1	Samostatná grafická díla.....	20
2.3.6.2	Grafické dílo jako součást jiného díla	21
2.3.7	Mapy a kartografické dokumenty	22
2.3.8	Kvalifikační práce	22
2.3.9	Informace získané osobním kontaktem – rozhovory	23

2.3.10	Archiválie a rukopisy	23
2.3.11	Legislativa	24
2.3.12	Normy a standardy	24
2.3.13	Patenty	25
2.3.14	Obrázek nebo fotografie	25
2.3.14.1	Tištěný obrázek	25
2.3.14.2	Elektronický obrázek.....	26
2.3.15	Prezentace.....	26
2.3.16	Přednáška	27
2.3.17	Firemní materiály	27
2.3.18	Sociální síť	28
2.3.18.1	Stránka v rámci sociální sítě (profil, skupina aj.)	28
2.3.18.2	Příspěvek uživatele v rámci sociální sítě.....	28
2.3.19	E-mail.....	29
2.3.20	Nepublikované dokumenty	29
3	Odkazy v textu.....	30
3.1	Harvardský systém (author-date system)	30
3.2	Poznámky pod čarou	31
3.3	Číslování odkazů (Vancouver style).....	32
4	Zdroje:.....	33

Zpracovala Mgr. Petra Pavlačková

1 Citace vs. parafráze vs. plagiát

Citace = přímá citace

- Text je z textu převzat doslova
- Převzatý text je buď v uvozovkách, nebo je vyznačen *kurzívou* (aby bylo na první pohled patrné, co jsou vlastní, a co převzaté myšlenky)
- Přímá citace **musí být ocitována!**

Parafráze = nepřímá citace

- Převzatá myšlenka je reprodukována vlastními slovy, avšak nemění původní význam
- Nedává se do uvozovek, ani se nevyznačuje kurzívou
- Taktéž nepřímá citace **musí být ocitována!**

Plagiát = ukradení cizích myšlenek

- Převezmeme-li cizí myšlenku (tabulku, graf, apod.) aniž bychom ji ocitovali

2 Citace v soupisu literatury

***červeně** označeny jsou údaje nepovinné, **černě** údaje povinné

2.1 Tištěné zdroje

2.1.1 Monografické publikace (= knihy, učebnice, skripta)

Primární odpovědnost (autor nebo autoři). *Název knihy*: **podnázev knihy**. **Vedlejší názvy**. **Sekundární odpovědnost**. Vydání. Místo vydání: vydavatel, rok vydání. **Počet stran**. Název edice a číslování. ISBN. **Poznámky**.

KUČA, Martin a Jiří KACETL. *150 let státní dráhy z Brna přes Moravský Krumlov do Vídně a Znojma: železniční trať Střelice - Moravský Krumlov - Hrušovany n/J - Laa a/T - Wien-Stadtlau s odbočkami do Znojma a do Oslavan*. Vydání první. Moravský Krumlov: Městské muzeum Moravský Krumlov, 2016. 60 stran. ISBN 978-80-260-9380-0.

U knihy, která má i digitální kopii, se přidává informace o její dostupnosti (Dostupné také z: URL) za ISBN

Vydání není nutné uvádět, jde-li o vydání první

Pokud má kniha více než tři autory, uvádí se pouze první z nich, poté následuje zkratka „et al.“ příp. „a kol.“, „aj.“

Jméno prvního autora se uvádí vždy v invertovaném tvaru (pořadí: příjmení-jméno), další autoři se uvádějí klasicky (tj. v přímém pořadí) a oddělují se čárkou. Všechna příjmení se zapisují velkými písmeny

2.1.2 Sborník

Primární odpovědnost (editoři, sestavitelé či korporace). *Název sborníku: podnázev sborníku.* **Sekundární odpovědnost.** Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání. Počet stran. Edice a číslování. ISBN. **Poznámky.**

Státní okresní archiv Znojmo. *Sborník Státního okresního archivu Znojmo 2016: historický a vlastivědný sborník Znojemska a Moravskokrumlovska.* Znojmo: Moravský zemský archiv v Brně: Státní okresní archiv Znojmo, 2017. 151 stran. Ediční řada I. - Ročenky (sborníky); svazek 31. ISBN 978-80-88145-12-7.

STEHLÍKOVÁ, Drahoslava, sest. *Sborník oceněných literárních prací z Autorského čtení: Autorské čtení žáků ZŠ a studentů středních a učňovských škol (akce).* Znojmo: Městská knihovna Znojmo, 2017. 18 stran. ISBN 978-80-85064-55-1.

Jako tvůrce sborníku se obvykle uvádí editor (ed.) nebo sestavitel (sest.), který je uveden v díle. Pokud v díle uveden není, tento údaj se vynechává

2.1.3 Příspěvek ve sborníku

Primární odpovědnost (jméno tvůrce či tvůrců příspěvku). Název příspěvku. In: **Jméno tvůrce sborníku** (eds., sest.). *Název sborníku: podnázev sborníku.* **Vedlejší názvy.** Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání. Rozsah stran příspěvku. Název edice a číslování. ISBN. **Poznámky.**

KOZDAS, Jan. Deklasovaný objekt zvaný Ringelspiel v Dolních alejích ve Znojmě. Atribut zapomenutého smyslu znojemských dějin 19. století. In: *Sborník Státního okresního archivu Znojmo 2016: Historický a vlastivědný sborník Znojemska a Moravskokrumlovska*. Znojmo: Moravský zemský archiv v Brně, Státní okresní archiv Znojmo, 2017. S. 7-44. Ediční řada I. – Ročenky (sborníky), svazek 31. ISBN 978-80-88145-12-7.

2.1.4 Kapitola v knize

Primární odpovědnost (autor nebo autoři kapitoly). Název kapitoly. In: Jméno tvůrce knihy (pouze je-li odlišné od autora kapitoly). *Název knihy: podnázev knihy. Vedlejší názvy.* Vydání. **Sekundární odpovědnost.** Místo vydání: Vydavatel, rok vydání. Rozsah stran. Název edice a číslování. ISBN. **Poznámky.**

KRČÁL, Martin a Zuzana TEPLÍKOVÁ. Část 2 – Citování dle normy ČSN ISO 690. In: *Naučte (se) citovat*. První vydání. Blansko: Citace.com, 2014. S. 35-74. ISBN 978-80-260-6074-1.

Jelikož norma s pojmem „kapitola“ vůbec nepracuje a uvádí pouze a jen *příspěvek v knize*, je tento model použit i pro kapitolu

2.1.5 Periodikum (= časopisy, týdeníky, denní tisk)

2.1.5.1 Citace periodika jako celku

Název časopisu: podnázev časopisu. Vedlejší názvy. Místo vydání: Vydavatel, rok, od kterého vychází-. ISSN. Dostupnost. **Poznámky.**

Učitel'ské noviny. Praha: Gnosis s.r.o., 1992-. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966-1991. Praha: Ministerstvo školství, věd a umění, 1951-1960. Praha: Josef Král, 1883-1939. ISSN 0139-5718 Dostupné také z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/>

Pokud citujeme časopis, který se již nevydává, uvádíme datum vydání ve formě od-do

Má-li tištěný časopis i elektronickou podobu, přidáme navíc údaj o jeho dostupnosti

2.1.5.2 Citace jednoho čísla

Název časopisu: **podnázev časopisu**. **Vedlejší názvy**. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, ročník vydání, číslo vydání. ISSN. Dostupnost. **Poznámky**.

Znojemský deník. Praha: Vltava Labe Media a.s., 2018, roč. 29, č. 45. ISSN 1802-0933.

2.1.6 Článek v časopise

Primární odpovědnost článku (autor nebo autoři článku). Název článku: **podnázev článku**.
Název časopisu: **podnázev časopisu**. **Vedlejší názvy**. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, ročník vydání, číslo vydání, rozsah stran. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky**.

MOTÝL, Ivan. Letiště duchů. *Týden*. Praha: Empresa Media, a. s., 2017, roč. 24, č. 49, s. 24-25. ISSN 1210-9940.

nebo:

MOTÝL, Ivan. Letiště duchů. *Týden*. Praha: Empresa Media, a. s., 2017, **24(49)**. s. 24-25. ISSN 1210-9940.

Číslo časopisu je možné zapsat buď jako údaj oddělený čárkami mezi ročník a rozsah stran, nebo v závorce za ročník časopisu, obě varianty jsou správné

2.2 Elektronické zdroje

Označení typu nosiče se u elektronických informačních zdrojů uvádí většinou univerzální, a to v podobě [online]. Je však možné zdroj blíže specifikovat – např. [online databáze], [online blog], [online časopis] apod.

2.2.1 Monografické dokumenty, e-knihy

Primární odpovědnost (autor nebo autoři). *Název knihy: podnázev knihy. Vedlejší názvy.* [typ nosiče] **Sekundární odpovědnost.** Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, počet stran, datum publikování [datum citování]. Název edice a číslování. ISBN. Dostupné z: (URL). **Poznámky.**

NĚMCOVÁ, Božena. *Babička*. [online] 1. vyd. Praha: SNKLHU, 1955, 204 s. [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/3023112-Bozena-nemcova-babicka.html>

2.2.2 Kapitola v knize/příspěvek ve sborníku

Primární odpovědnost (autor nebo autoři). Název příspěvku: podnázev příspěvku. In: Jméno tvůrce knihy (pouze je-li odlišné od autora knihy)/Jméno tvůrce sborníku (eds., sest.). *Název sborníku: podnázev sborníku. Vedlejší názvy* [typ nosiče]. **Sekundární odpovědnost.** Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, rozsah stran [datum citování]. Název edice a číslování. ISBN. Dostupné z: (URL). **Poznámky.**

KŠICA, Jiří a Ivana GAJOVÁ. Ochrana přírody podle vlastnictví? In: JANČÁŘOVÁ, Ilona a Jana DUDOVÁ (eds.). *Ochrana přírody při rozvojových činnostech a jiné střety zájmů při využití území: Sborník z konference* [online]. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2017, s. 69-80 [cit. 2018-02-23]. Spisy Právnické fakulty MU, řada teoretická, edice Scientia, sv. č. 605. ISBN 978-80-210-8838-2. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/ochrana-prirody/Jancarova_Ochrana_prirody_2017.pdf

2.2.3 E-časopis

2.2.3.1 Citace elektronického časopisu jako celku

Název časopisu: **podnázev časopisu. Vedlejší názvy** [typ nosiče]. Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok, od kterého vychází (příp. od-do), ročník, číslo, rozsah stran [datum citování]. ISSN. Dostupné z: (URL). **Poznámky.**

Knihovna: knihovnická revue [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2005-, roč. 1-, č. 1- [cit. 2018-02-23]. ISSN 1802-8772. Dostupné z: <http://knihovnarevue.nkp.cz/>

2.2.3.2 Citace jednoho čísla

Název časopisu: **podnázev časopisu. Vedlejší názvy** [typ nosiče]. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, ročník vydání, číslo vydání [datum citování]. ISSN. Dostupné z: (URL). **Poznámky.**

Duha [online]. Brno: Moravská zemská knihovna, 2017, roč. 31, č. 4 [cit. 2018-02-23]. ISSN 1804-4255. Dostupné z: https://issuu.com/moravskazemskaknihovna/docs/duha_2017_iv_sazba_09_online

2.2.4 Článek v e-časopise

Primární odpovědnost (autor či autoři článku). Název článku: **podnázev článku**. *Název časopisu*: **podnázev časopisu**. **Vedlejší názvy** [typ nosiče]. **Místo vydání**: Vydavatel, rok vydání, ročník vydání, číslo vydání, rozsah stran [datum citování]. Identifikátor. Dostupné z: (URL). **Poznámky**.

FOBEROVÁ, Libuše. Budoucnost je v kvalifikovaných odbornících. *Duha* [online]. 2015, roč. 29, č. 1 [cit. 2018-02-28]. Dostupné z: <<http://duha.mzk.cz/clanky/budoucnost-je-v-kvalifikovanych-odbornicich>>. ISSN 1804-4255.

nebo:

FOBEROVÁ, Libuše. Budoucnost je v kvalifikovaných odbornících. *Duha* [online]. 2015, **29**(1) [cit. 2018-02-28]. Dostupné z: <<http://duha.mzk.cz/clanky/budoucnost-je-v-kvalifikovanych-odbornicich>>. ISSN 1804-4255.

Nakladatelské údaje nejsou u článků v e-časopisech pro identifikaci důležité, je možné je tedy vynechat

2.2.5 Webové stránky/webové sídlo/portál

Primární odpovědnost webu (autor). *Název webu*: **podnázev webu**. **Vedlejší názvy** [typ nosiče]. **Sekundární odpovědnost webu**. Místo vydání: Vydavatel, rok nebo datum vydání. Rok nebo datum aktualizace [datum citování]. Dostupné z: (URL). **Poznámky**.

“
Městská knihovna Znojmo [online]. Znojmo: Městská knihovna Znojmo, c2002-2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://knihovnazn.cz/>
”

Tímto způsobem citujeme, citujeme-li celý web

U webových sídel je většinou autor shodný s vydavatelem, uvádí se tedy pouze na místě vydavatele

Ne vždy je lehké najít potřebné informace, chybějící údaje (pokud nejsou dohledatelné) vypouštíme

Pokud není známo datum vydání či aktualizace, můžeme datum převzít z copyrightu; v tom případě k datu přepíšeme písmeno c, které následuje rok (bez mezery)

2.2.6 Vedlejší webové stránky

Primární odpovědnost webové stránky (autor). Název webové stránky: **podnázev webové stránky**. Primární odpovědnost webu. *Název webu: podnázev webu. Vedlejší názvy* [typ nosiče]. **Sekundární odpovědnost webu**. Místo vydání: Vydavatel, rok nebo datum vydání. Rok nebo datum aktualizace [datum citování]. Dostupné z: (URL). **Poznámky**.

“
Knihovna rakouské literatury. *Městská knihovna Znojmo* [online]. Znojmo: Městská knihovna Znojmo, c2002-2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://knihovnazn.cz/rakouska.html>
”

Vedlejší webová stránka = stránka, která je zahrnuta do struktury webu, jednotlivé podstrany

U citací jednotlivých webových stránek je většinou autor vedlejší webové stránky shodný s autorem webu a s jeho vydavatelem, uvádí se tedy rovněž pouze na místě vydavatele

2.2.7 Příspěvek na webu

Primární odpovědnost příspěvku. Název příspěvku: **podnázev příspěvku**. In: Primární odpovědnost webu. *Název webu: podnázev webu. Vedlejší názvy* [typ nosiče]. Místo vydání: Vydavatel, rok nebo datum vydání. Rok nebo datum aktualizace [datum citování]. Dostupné z: (URL). **Poznámky**.

VRÁBELOVÁ, Michaela. Osobnosti regionu: Herbert Felix. In: *Městská knihovna Znojmo* [online]. Znojmo: c2002-2018. 2. července 2013 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://knihovnazn.cz/referaty/osobnosti-regionu/2640-felix-herbert-1908-1973.html>

Příspěvek na webu = nebývá většinou zahrnut do struktury webu, bývá přidáván v pravidelných či nepravidelných intervalech

Typické pro příspěvky na webu je přidání „In:“ za název příspěvku

Příspěvky na webu mohou být různého charakteru – může se jednat například o příspěvky na blozích, hesla v online encyklopediích, referáty, videa apod. (další typy a jejich citování viz další kapitoly)

2.2.7.1 Příspěvek na blogu

BRABCOVÁ, Kateřina (Brabikate). Jak psát lepší recenze? In: BRABCOVÁ, Kateřina. *Brabikate* [online]. 30. ledna 2013 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://brabikate.blogspot.cz/2013/01/jak-psat-recenze.html>

V prostředí internetu je časté, že autoři publikují pod přezdívkou. Pokud je známa pouze přezdívka, uvede se do primární odpovědnosti velkými písmeny; pokud známe jak jméno, tak přezdívku, je možno uvést přezdívku do kulaté závorky za jméno autora

2.2.7.2 Heslo v online encyklopedii

SICHERMAN, HARVEY et al. Israel. In: *Encyclopædia Britannica* [online]. Chicago: Encyclopaedia Britannica, c2017. Last updated February 28th, 2018. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Israel>

K online encyklopediím bychom mohli zařadit i *Wikipedii*, pozor ale při jejím citování.

Není považována za odborný zdroj, jelikož její obsah může vytvářet prakticky každý uživatel internetu, je tedy velmi těžké posoudit kvalitu a věrohodnost příspěvků!

2.2.7.3 Streamované video

ISIBALO. Důkaz matematickou indukcí (Posloupnosti a nekonečné řady). In: *Youtube* [online]. 2. listopadu 2015. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=3ikvvRHy2yo>

Za autora se uvádí osoba, která na videu přednáší; pokud jde o animaci, pak je možné považovat za autora uživatele, který video vystavil

2.3 Další informační zdroje

2.3.1 Hudebniny (notové zápisy, partitury)

Primární odpovědnost (skladatel či tvůrce). *Název díla*: **podnázev díla**. **Vedlejší názvy** [typ nosiče]. Vydání. **Sekundární odpovědnost**. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání. Název edice a číslování. ISMN. **Poznámky**.

JANÁČEK, Leoš. *Smyčcový kvartet č. 2: Listy důvěrné* [studijní partitura]. FALTUS, Leoš a Miloš ŠTĚDRŇ (eds.). Praha: Bärenreiter, 2008. ISMN 979-0-2601-0050-3.

Standardní identifikátor nemají pouze knihy (ISBN) a periodika (ISSN), ale je přidělován rovněž hudebninám (ISMN). ISMN je přidělován pouze hudebninám tištěným!

2.3.2 Audiovizuální dokumenty

Primární odpovědnost (autor či autoři). *Název*: **podnázev**. **Vedlejší názvy** [typ nosiče/média]. **Sekundární odpovědnost**. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání. **Poznámky**.

TŘEŠTÍKOVÁ, Helena. *Katka: 14 let zápasu s drogovou závislostí v dokumentárním filmu Heleny Třeštkové* [videozáznam na DVD]. Praha: Sony BMG, 2010. Dokumentární film z roku 2009.

Audiovizuální dokument = spojení zvukového a obrazového záznamu, např. VHS, CD, DVD...

U AV-dokumentů je třeba uvádět informaci týkající se formátu (např. [zvukový záznam na CD], [CD-ROM], [videozáznam na 2 DVD] apod.)

2.3.3 Televizní a rozhlasová vysílání

2.3.3.1 Pořad v televizi nebo rozhlasu

Primární odpovědnost (autor nebo tvůrce). *Název pořadu: podnázev pořadu. Vedlejší názvy. [typ nosiče/formát]. Sekundární odpovědnost. Země produkce*, vydavatel (rádio či televize, která pořad natočila), rok vzniku**.* Druh média (TV nebo rozhlas), název stanice, datum vysílání, čas vysílání. Dostupnost a přístup. *Poznámky.*

* uvádí se u převzatých pořadů

** u pořadů, u nichž datum vzniku není shodné s datem vysílání

Show Jana Krause. TV, Prima PLUS, 1. března 2018, 12:50.

nebo:

Marcel Schwob: Král se zlatou maskou [rozhlasová hra]. 2017. Rozhlas, ČRo Dvojka, 24. února 2018, 22.00. Dostupné z:

Jelikož se na vzniku televizního vysílání podílí celá řada jedinců, nemá žádný z nich dominantní roli. Z toho důvodu se na prvním místě citace uvádí název, režisér a ostatní se pak uvádí jako další tvůrci; pokud je však jedna osoba prokazatelně odpovědná za obsah jednotky, uvádí se na prvním místě citace

2.3.3.2 Příspěvek v pořadu

Primární odpovědnost příspěvku. Název příspěvku: **podnázev příspěvku**. In: Primární odpovědnost pořadu (autor nebo tvůrce). *Název pořadu*: **podnázev pořadu**. **Vedlejší názvy [typ nosiče/formát]**. **Sekundární odpovědnost**. **Vydavatel (rádio nebo televize, která pořad natočila), rok vzniku****. Druh média, název stanice, datum vysílání, **čas vysílání**. Dostupnost a přístup. **Poznámky**.

** u pořadů, u nichž datum vzniku není shodné s datem vysílání

BADINKOVÁ, Michaela. Interview. In: *Show Jana Krause* [televizní pořad]. Moderuje Jan KRAUS. TV, Prima, 14. února 2018, 21:35. Dostupné z: <https://youtu.be/KcRDVDUw1Bw>

K příspěvkům řadíme například různé reportáže, publicistické zprávy či rozhovory spadající pod jeden pořad; osobu, s kterou je veden rozhovor (chat apod.) pak zpravidla uvádíme do primární odpovědnosti příspěvku

2.3.4 Film

Název filmu [typ nosiče/média]. Sekundární odpovědnost (režie). Země produkce, rok uvedení v zemi produkce. Dostupnost. **Poznámky**.

Nemilovaní [film]. Scénář a režie Andrej ZVJAGINCEV. Rusko, 2017.

Stejně tak jako u jakéhokoliv televizního vysílání je film tvořen velkým množstvím lidí, proto se i zde primární odpovědnost vypouští (výjimkou je však situace, kdy jde o autorský film – tj. film, který prokazatelně tvořila jedna osoba (režie, scénář, kamera apod.))

2.3.5 Díl seriálu

Název seriálu. Řada, číslo dílu (epizoda), název dílu [typ nosiče/média]. **Sekundární zodpovědnost**. **Země produkce***, **vydavatel (rádio či televize, která pořad natočila)**, **rok vzniku****. Druh média, název stanice, datum vysílání, **čas**. Dostupnost a přístup. Poznámky.

* uvádí se u převzatých pořadů

** u pořadů, u nichž datum vzniku není shodné s datem vysílání

Ordinace v růžové zahradě 2. 797. díl. Musíš se s tím smířit [epizoda z televizního seriálu]. TV, Nova, 6. března 2018, 20:20.

2.3.6 Grafická a výtvarná díla

2.3.6.1 Samostatná grafická díla

Primární odpovědnost díla. *Název díla*: **podnázev díla**. **Vedlejší názvy** [technika]. **Sekundární odpovědnost díla**. **Rozměry**. Datum vzniku díla. Lokace. **Poznámky**.

DVOŘÁK, Karel. *Sochař Jan Štursa* [socha]. V: Praha: Národní galerie. Inventární číslo P 3598.

Ke grafickým dílům řadíme umělecké fotografie (a to včetně negativů a diapositivů), kresby, rytiny, litografie, sochy nebo také obrazy a další výtvarná díla

Pokud grafické dílo nemá vlastní název, uvádí se místo názvu do hranatých závorek předmět díla → **Bez názvu [Muž ve vlaku][fotografie]**

Lokace grafického díla označuje např. inventární číslo obrazu v galerii

2.3.6.2 Grafické dílo jako součást jiného díla

Primární odpovědnost díla. Název díla: **podnázev díla**. **Vedlejší názvy** [technika]. **Sekundární odpovědnost díla**. **Rozměry**. Datum vzniku díla. In: Primární odpovědnost zdrojového dokumentu. *Název zdrojového dokumentu*: **podnázev zdrojového dokumentu**. **Vedlejší názvy**. Vydání. **Sekundární odpovědnost zdrojového dokumentu**. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání. Rozsah stran. Název edice a číslování. ISBN/ISSN. **Poznámky**.

CARAVAGGIO. Vítězný Amor [olej na plátně]. 156x113 cm. 1601-1602. In: JOHANNSEN, Rolf H. *Slavné obrazy: 50 nejvýznamnějších maleb dějin umění*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2004. S. 95. ISBN 80-7209-639-7.

Grafická díla jsou často součástí knih nebo časopisů. Citují se tedy jako příspěvky

2.3.7 Mapy a kartografické dokumenty

Primární odpovědnost (tvůrce mapy). *Název mapy: podnázev mapy. Vedlejší názvy.* [měřítko – není-li součástí názvu]. *Sekundární odpovědnost.* Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, počet stran. *Rozměr.* Název edice a číslování. ISBN. Dostupnost. *Poznámky.*

KRAUS, Vilém. *Jižní Morava: Vinohrady a vinné sklepy. Vinařská mapa. Südmähren: Weinberge und Kellereien. Weinkarte.* Zlín, SHOCart, 2017. 66x96 cm. ISBN 80-7224-214-8.

Kartografické dokumenty = mapy, plánky, atlasy apod.

Pokud není uvedeno v názvu mapy měřítko, uvádí se do hranatých závorek za název

Chybí-li u kartografického dokumentu hlavní název, uvádí se geografické pokrytí spolu s měřítkem do hranatých závorek → **[Znojmo. 1: 12 000]**

2.3.8 Kvalifikační práce

Jméno tvůrce. *Název: podnázev. Vedlejší názvy.* Místo vydání: Vydavatel (pokud bylo oficiálně vydáno), rok vydání. *Rozsah.* Druh práce. Název školy, *fakulta.* *Vedoucí práce či školitel.* Dostupnost. *Poznámky.*

KOTLÁN, Miloš. *Mužácké sbory na jižní Moravě.* Brno, 2015. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Vladimír Maňas, Ph.D.
Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/m32xy/Magisterska_diplomova_prace_eitee.pdf

2.3.9 Informace získané osobním kontaktem – rozhovory

Primární odpovědnost [Název rozhovoru] [typ nosiče]. Datum pořízení rozhovoru.
Dostupnost. **Poznámky.**

“
KOLÁŘ, Marek a Veronika BABÍNOVÁ. [*Projevy šikany na druhém stupni základních škol*] [zvukový záznam]. 5. ledna 2018. Archiv autora.
”

U rozhovorů se uvádí do primární odpovědnosti osoba (osoby), s níž byl rozhovor veden. Do hranatých závorek uvedeme téma rozhovoru, o kterém jsme diskutovali (do hranatých závorek proto, že název není nikde oficiálně uveden, vytvořili jsme jej uměle).

Pokud je záznam rozhovoru k dispozici online, uvedeme URL adresu záznamu

2.3.10 Archiválie a rukopisy

Název instituce (archiv, muzeum, apod.). Název nebo značka fondu/sbírky. Inventární číslo nebo signatura. Číslo kartonu/knihy/složky/spisu. **Název nebo stručný popis. Datum, místo vytvoření listin.**

“
Moravský zemský archiv, G140 (Rodinný archiv Ditrichštejnů), kart. 552, i. č. 2351, sign. 1178, s. 1.
”

Při citování archivních dokumentů se postupuje vždy od většího celku k menšímu

2.3.11 Legislativa

Primární odpovědnost (působnost zákona = oblast, kde je zákon platný). Číslo a datum zveřejnění ve sbírce, název zákona: podnázev zákona. In: Primární odpovědnost sbírky. *Název sbírky: podnázev sbírky*. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, ročník, číslo, částka, strana. ISSN. Dostupnost. **Poznámky**.

Česká republika. Zákon č. 346/2010 Sb., ze dne 12. listopadu 2010, o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2010, částka 127, s. 4739-4751. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <file:///C:/Users/PAVLAC~1/MKZ/AppData/Local/Temp/sb0127-2010-346-2010.pdf>.

Legislativa = zákony, novely zákonů, směrnice, vyhlášky apod.

Zákony vychází jako součást sbírek zákonů, je proto třeba v citaci zmínit primární zdrojový dokument, ve kterém byl zákon uveřejněn

2.3.12 Normy a standardy

Primární odpovědnost normy nebo standardu. Označení normy nebo standardu. *Název: podnázev. Vedlejší názvy*. Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, počet stran. Dostupnost. **Poznámky**.

ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011.

Normy většinou nemívají primární odpovědnost; na prvním místě tedy bývá většinou uváděno označení normy

2.3.13 Patenty

Jméno majitele (žadatele). *Název: podnázev. Vedlejší názvy. Vynálezce (původce).* Název země nebo kód. Oficiální označení řady. Číslo. Datum vydání (udělení). Dostupnost. *Poznámky.*

NOVOTNÝ, Jiří. *Propustek s deformační zónou.* Česka republika. Patentový spis, CZ 302313 B6. 12. 1. 2011. Dostupné také z:
<http://spisy.upv.cz/Patents/FullDocuments/302/302313.pdf>

2.3.14 Obrázek nebo fotografie

Obrázek se v textu obvykle cituje tak, že pod něj umístíme číslo obrázku spolu s popiskem či vysvětlivkou, soupis použitých obrázků se zpravidla umísťuje až na konec práce (jejich citování viz níže)

2.3.14.1 Tištěný obrázek

Primární odpovědnost obrázku. Název obrázku: *podnázev obrázku.* In: Primární odpovědnost dokumentu. Název dokumentu: *podnázev dokumentu. Vedlejší názvy.* Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, strana. Dostupnost. *Poznámky.*

[Lidský obr Charles O'Brien]. In: ROONEY, Anne. Příběh medicíny: od prvních felčarů po zázraky moderního lékařství. Praha: Dobrovský s.r.o., 2017, s. 42. ISBN 978-80-7390-580-4.

Název obrázku přebíráme z titulku pod obrázkem; pokud není obrázek pojmenován, můžeme využít i jeho popis. Pokud obrázek nemá jméno ani popisek, můžeme ho pojmenovat sami – v tom případě název uvedeme do hranatých závorek

2.3.14.2 Elektronický obrázek

Primární odpovědnost obrázku. Název obrázku: **podnázev obrázku**. In: Primární odpovědnost webu. *Název webu: podnázev webu. Vedlejší názvy* [typ nosiče]. Místo vydání: Vydavatel, rok nebo datum vydání [datum citování]. Dostupné z: (URL). **Poznámky**.

[Okresní knihovna ve Znojmě]. In: *Městská knihovna Znojmo* [online]. Znojmo: Městská knihovna Znojmo, 15. října 2016 15:08:56 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.knihovnazn.cz/images/stories/history/history/pic04.html>.

U online obrázků často není k dispozici údaj o vydavateli a místě vydání

2.3.15 Prezentace

Primární odpovědnost prezentace. Název prezentace: **podnázev prezentace**. *Vedlejší názvy*. In: Primární odpovědnost webu. *Název webu: podnázev webu* [typ nosiče]. Místo vydání: Vydavatel, rok nebo datum vydání. Rok nebo datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky**.

TOMKOVÁ, Michala. Prezentace. In: *Slideshare* [online]. 13. března 2010 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: https://www.slideshare.net/kadlecova/prezentace-3423909?qid=e62457cc-ecb2-4806-bb7a-dffac764235a&v=&b=&from_search=2.

Do primární odpovědnosti se uvádí autor prezentace. Pokud autor není znám, uvádí se uživatel, který prezentaci na server nahrál

2.3.16 Přednáška

Primární odpovědnost přednášky (tvůrce, lektor). *Název přednášky* [typ nosiče/média]. Místo: pořadatel, datum konání.

HORÁLEK, Petr. *Skryté příběhy hvězdných portrétů* [přednáška]. Znojmo: Městská knihovna Znojmo, 27. února 2018.

2.3.17 Firemní materiály

Primární odpovědnost. *Název: podnázev. Vedlejší názvy. Sekundární odpovědnost.* Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, počet stran. Identifikátor. Dostupnost. *Poznámky.*

Městská knihovna Znojmo: 140 let (1877-2017). Znojmo: Městská knihovna Znojmo, 2017. Propagační publikace vydaná k příležitosti 140. jubilea.

K firemním materiálům patří např. výroční zprávy, různé propagační materiály, letáky, produktové katalogy, ceníky apod.

2.3.18 Sociální sítě

2.3.18.1 Stránka v rámci sociální sítě (profil, skupina aj.)

Primární odpovědnost (majitel účtu). In: *Název webu: podnázev webu* [typ nosiče]. Rok nebo datum aktualizace [datum citování]. Dostupnost. **Poznámky.**

GOTT, Karel. In: *Facebook* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/gottkarel/>. Oficiální facebook Karla Gotta.

2.3.18.2 Příspěvek uživatele v rámci sociální sítě

Primární odpovědnost příspěvku. [Příspěvek]. In: *Název webu: podnázev webu* [typ nosiče]. Datum zveřejnění příspěvku, čas zveřejnění příspěvku [datum citování]. Dostupnost. **Poznámky.**

VALACHOVÁ, Kateřina. [Abych předešla spekulacím...] In: *Facebook* [online]. 5. března 2018 20:29 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/valachova.katka/>.

Kvůli snadnější dohledatelnosti se v citaci uvádí i část samotného příspěvku, a to

v hranatých závorkách za primární odpovědnost příspěvku

2.3.19 E-mail

Primární odpovědnost zprávy. *Název zprávy* [typ nosiče/média]. Datum přijetí zprávy, čas přijetí zprávy [datum citování]. **Poznámky.**

“
NOVÁK, Jan. *Historie obce Načeratice* [e-mailová komunikace]. 27. listopadu 2017 15:26 [cit. 2018-03-07].
”

Ná místo primární odpovědnosti zprávy uvádíme odesílatele zprávy, jako název pak uvedeme předmět emailové zprávy (pokud je zpráva bez předmětu, uvedeme název do hranatých závorek)

2.3.20 Nepublikované dokumenty

Primární odpovědnost. *Název: podnázev. Vedlejší názvy. Sekundární odpovědnost. Verze.* Místo vydání: Vydavatel, rok či datum vytvoření. Počet stran. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky.**

“
Pravidla pro výplatu sociálních dávek v hmotné nouzi v roce 2013. [Brno]: 1. 1. 2013.
Interní materiál používaný na Úřadu práce Brno.
”

Jedná se o veškeré dokumenty, které nebyly nikde oficiálně vydány, např. interní materiály, návody apod. Pokud nejsou některé informace dohledatelné, je možné si pomoci domovskými stránkami instituce nebo údaje odhadnout (v tom případě je uvádíme do hranatých závorek)

3 Odkazy v textu

Odkazy v textu (zkrácené citace) nás odkazují na citace dokumentů v soupisu literatury; odkazy vkládáme do textu na místo, kde končí myšlenka – mohou být tedy umístěny kdekoliv ve větě

3.1 Harvardský systém (author-date system)

Za citátem (či parafrází) uvedeme v kulaté závorce příjmení (prvního) autora, rok vydání a případně stranu

(Kuča, 2016, s. 15)

Pokud dokument není číslován, strana se vypouští, u tištěných dokumentů je číslo strany nutné uvést (bez čísla strany pouze po přečtení celého dokumentu)

Pokud autorem není osoba (osoby), ale korporace, uvedeme ji na místě autora

Pokud autor není znám, místo autora uvádíme název (pokud je název příliš dlouhý, uvedeme pouze několik prvních slov z názvu – zkrácený název se nepíše kurzívou)

Název publikace: *150. výročí rybářského spolku Rybičky: Na skok do historie*

(150. výročí rybářského spolku, 2009, s. 65)

Pokud autor (korporace) vydal více publikací v daném roce (a které jsou v práci zmíněny), je třeba kvůli identifikaci použít tzv. indexy (index a, index b), které se umísťují za rok vydání

(Kuča, 2016a, s. 15)

Pokud je stejná informace čerpána z více publikací, je možné autory publikací zapsat do jedné závorky a oddělit je od sebe středníkem

(Kuča, 2016a, s. 15; Mareš, 2008, s. 95)

Při použití harvardského systému je třeba citaci v soupisu literatury lehce poupravit → Rok vydání se přesune na začátek za autora a před název publikace

KUČA, Martin a Jiří KACETL. 2016. *150 let státní dráhy z Brna přes Moravský Krumlov do Vídně a Znojma: železniční trať Střelice - Moravský Krumlov - Hrušovany n/J - Laa a/T - Wien-Stadtlaui s odbočkami do Znojma a do Oslavan*. Vydání první. Moravský Krumlov: Městské muzeum Moravský Krumlov. 60 stran. ISBN 978-80-260-9380-0.

3.2 Poznámky pod čarou

Za citátem (parafrází) se vloží číslo poznámky, dole na stránce „pod čarou“ pak u příslušného čísla citace najdeme zdroje

Kvůli přehlednosti a „nepřeplněnosti“ strany v textu stačí do poznámkového aparátu vkládat zkrácené citace (zdroj pak hledat v soupisu použité literatury na konci práce); další varianta je ta, že poprvé se použije nezkrácená podoba citace, dále pak její zkrácená forma

Pokud za sebou následují dva stejné odkazy (např. č. 1 a 2 odkazuje na stejnou publikaci), u 2. odkazu použijeme latinskou zkratku *ibid* (německy *ebd.*, anglicky též *ibid*) = stejné jako minulé

3.3 Číslování odkazů (Vancouver style)

Za citát (parafrázi) se vloží v kulaté závorce číslo citace spolu se stránkou. V soupisu literatury na konci práce pak nalezneme u jednotlivých čísel citaci zdroje

(v soupisu literatury)

21. NĚMCOVÁ, Božena. *Babička*. [online] 1. vyd. Praha: SNKLHU, 1955 [cit. 2018-02-23].
Dostupné z: <http://docplayer.cz/3023112-Bozena-nemcova-babicka.html>

(v textu)

(21, s. 53)

Pokud jsou informace čerpány z více publikací, je možné opět odkazy zapsat do jedné závorky a oddělit je od sebe středníkem

(21, s. 53; 33, s. 68)

4 Zdroje:

1. Citační tahák. In: *IVA: Informační výchova na UTB ve Zlíně* [online]. Zlín: IVA: Informační výchova na UTB ve Zlíně, 2012 [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: http://iva.k.utb.cz/wp-content/uploads/citacni_tahak_novy.pdf
2. FIRSTOVÁ, Zdeňka. *Nová citační norma ČSN ISO 690: 2011. Bibliografické citace – podrobný návod, jak citovat literaturu, s českými příklady* [online]. Plzeň: Univerzitní knihovna ZČU, 2011. Dostupné z: <http://www.iso690.zcu.cz/>
3. KRČÁL, Martin a Zuzana TEPLÍKOVÁ. *Naučte (se) citovat*. 1. vyd. Blansko: Citace.com, 2014. 156, [46] s. ISBN 978-80-260-6074-1.
4. Struktura a příklady bibliografických citací – příklady. In: *Knihovna Jinonice* [online]. Praha: Knihovna společenských věd T. G. Masaryka v Jinonicích, 2017 [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: https://knihovna.jinonice.cuni.cz/images/help/navod_citace_priklady.pdf